

OPINIE KOERSFORUM

De SGP wil nu eindelijk eens weten hoe Nederland écht over abortus denkt. Samen met onderzoeksbureau TNS Nipo gaat de partij groot onderzoek doen, kondigde Kees van der Staaij afgelopen maand aan. Ten onrechte zou volgens hem worden gedacht dat alleen de christelijke politiek moeite heeft met de huidige abortuspraktijk.

‘IS DE PARTIJ BEREID HET CHRISTELIJK PARADIGMA BIJ TE STELLEN?’

Marcel Zuiderland is filosoof en cultureel antropoloog, en schrijft onder andere voor NRC Handelsblad en Trouw over onderwerpen als abortus, bio-ethiek, prenataal testen en orgaandonatie.

“Het is moeilijk om lukraak in te schatten hoe de bevolking denkt over het afbreken van ongeboren leven. Veel mensen zullen daar ook niet een minutieus uitgedacht standpunt over hebben. Ze beschikken vaak wel over de intuïtie dat de beschermwaardigheid van het ongeboren leven toeneemt naarmate de zwangerschap vordert. In triviale motieven voor abortus vindt vrijwel niemand geldige redenen. Hoe later de abortus, hoe meer men dwingende redenen verwacht om de beslissing te rechtvaardigen. Na de jaren zeventig is het abortusdebat beslecht met een exclusieve nadruk op het recht van de vrouw over eigen lijf en leven te beschikken. Sindsdien is de discussie over de morele status van het ongeboren kind zelf verstomd. Het zou mooi zijn als het onderzoek aanzet geeft tot een brede maatschappelijke discussie om de argumenten over het gewicht van die status opnieuw te articuleren.

Over het algemeen zijn er drie soorten redenen die afbreking van de zwangerschap lijken te rechtvaardigen. Het eigen belang van de vrouw, het belang van het kind dat geboren zal worden, en het belang van de andere kinderen in het gezin. Aan het begin van de zwangerschap wordt het eigen belang van de vrouw vaak als een legitieme reden aanvaard, wanneer het haar niet uitkomt, of de anticonceptie heeft gefaald. Blijkt het kind zeer ernstige lichamelijke en geestelijke beperkingen te hebben, dan wordt ook een late afbreking als gerechtvaardigde keuze gezien. Een derde aanvaardbare reden is wanneer de komst van een kind ten koste zou gaan van de zorg voor de andere kinderen. Bijvoorbeeld bij een alleenstaande bijstandsmoeder die al drie of vier kinderen heeft.

De meningen kunnen hier natuurlijk over verschillen, ongeacht iemands religieuze voorkeur. Met het onderzoek zou daar meer duidelijkheid over kunnen ontstaan. Uiteraard zijn er al vele discussies over gevoerd. Toch doet de SGP er goed aan het debat nieuw leven in te blazen.

Overigens vind ik het belangrijk te benadrukken dat het percentage afgebroken zwangerschappen na twintig weken minimaal is, en dat het vaak om tragische gevallen gaat. Ik hoop ook dat de partij bereid is haar christelijke paradigma bij te stellen, als de uitkomst van het onderzoek daar aanleiding toe geeft. Het zou storend zijn als ze met het onderzoek slechts tegen onze ‘seculiere wetgeving’ willen aanschoppen.”

‘HET POLITIEKE ABORTUSDEBAT IS IN DEN HAAG NAUWELIJKS MOGELIJK’

Carla Dik-Faber is namens de ChristenUnie woordvoerder volksgezondheid in de Tweede Kamer.

“Ik proef bij jongere generaties veel meer openheid dan veel politieke partijen in Den Haag doen geloven. Het politieke debat over de abortuswetgeving of de jaarlijkse cijfers is nauwelijks mogelijk. Het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen lijkt onbespreekbaar, terwijl dat begrensd kan worden door het recht van leven van het kind. Ik moet daarbij denken aan een artikel in de Telegraaf, dat schrijft over een jong meisje dat onder druk van haar schoonmoeder haar zwangerschap moest afbreken, wat erg veel - terechte - verontwaardiging opriep. Zo’n verhaal laat overduidelijk zien dat het zogenaamde zelfbeschikkingsrecht veelal

een illusie is. Vrouwen willen hun zwangerschap niet afbreken, maar worden door de omstandigheden ertoe aangezet. Uit onderzoek blijkt ook dat veel vrouwen vanwege financiële problemen hun zwangerschap afbreken. Niet het kind is het probleem, maar het geld. Daar moeten wij wat aan doen. Als vrouw voelt het gruwelijk om een zwangerschap af te breken. In onze samenleving heerst veel verborgen verdriet. Als we het debat hierover opnieuw willen aanzwengelen, moeten we kiezen voor een bewogen houding, de situatie waarin vrouwen zich bevinden goed beoordelen, kijken waar we kunnen helpen, en meerderheden zien te vinden die zich in willen zetten voor leven. Want het leven is waardevol, en beschermenswaardig. Ik ben daarom hoopvol gestemd over het onderzoek en zie de uitkomsten van dit onderzoek met veel belangstelling tegemoet.”

‘KLEINE RELIGIEUZE MINDERHEID WIL IEDEREEN HAAR WET OPLEGGEN’

André Krouwel is politicoloog en als hoofddocent verbonden aan de opleiding politicologie van de Vrije Universiteit in Amsterdam.

“Vijftig jaar geleden ging het Nederlandse parlement, met een krappe meerderheid, akkoord met de abortuswet. Kort na dit besluit verschoof de publieke opinie in de richting van diegenen die het recht op zelfbeschikking bepleitten: vrouwen zijn heel goed in staat een moreel oordeel te vormen, en moeten zelf besluiten kunnen nemen over hun eigen lichaam. Was in 1968 nog 38 procent van de Nederlanders tegen abortus, inmiddels is een overgrote meerderheid – bijna 90 procent – van mening dat vrouwen zelf moeten beslissen of zij een abortus willen. De kreet ‘Baas in Eigen Buik’ van de Dolle Mina’s wordt door bijna alle Nederlanders onderschreven. Alleen binnen de SGP, CU en een klein deel van het CDA is er twijfel of vrouwen wel in staat zijn deze morele afweging zelf te maken. Deze kleine groep tegenstanders wijst vooral op bescherming van het ongeboren leven - vaak met religieuze rechtvaardigingen - en op alternatieven zoals adoptie. Waarom wil deze kleine religieuze minderheid haar wet aan iedereen opleggen? Mijns inziens komt deze neiging voort uit een gevoel van superioriteit, en heeft deze minderheid het idee dat de basis van hun morele overtuiging juist is. Terwijl zij die overtuiging vinden in 2000 jaar oude teksten, geschreven door conservatieve mannen. Dat terwijl het seculiere humanisme uitgaat van zelfbeschikking en gelijkheid. Natuurlijk zijn de tegenstanders slim genoeg om niet een totaalverbod op abortus te eisen - zoals in de VS wel gebeurt door hun religieuze broeders - want dat zou direct tot brede verontwaardiging leiden. Mij bekruipt op dit moment het onaangename gevoel dat SGP’ers nog steeds vinden dat vrouwen tweederangs burgers zijn, die zich niet met de politiek moeten bemoeien.”